

Shrnutí

- Postupem času čím dál tím více lidí, zejména žen, dosahuje vyššího vzdělání, a zvláště vysokoškolského. Také dochází k odkládání vstupu do manželství do vyššího věku. Oba tyto faktory pak ovlivňují míru podobnosti snoubenců z hlediska vzdělání a věku.
- Z hlediska podobnosti vzdělání je vývoj téměř neměnný – stabilně více jak polovinu sňatků uzavírají snoubenci se stejným vzděláním. Ke změně pak dochází u rozložení sňatků, kde jeden ze snoubenců má vyšší vzdělání. Zatím co na přelomu 70. a 80. let minulého století bylo častější, že ženich měl vyšší vzdělání než nevěsta, od konce 90. let je již častější, že vyšší vzdělání má naopak žena. To je způsobeno rychlejším nárůstem podílů vysokoškolsky vzdělaných u žen v porovnání s muži.
- Z hlediska věku jsou stabilně nejčastější sňatky, kde muž je starší, kterých je více jak polovina. Postupně však narůstá zastoupení, v minulosti spíše neobvyklých svazků s mladším mužem. Zároveň také roste podíl sňatků snoubenců, kteří mezi sebou mají výrazný věkový rozdíl (10 a více let). Otázkou je do jaké míry tyto změny budou mít vliv na rozvodovost, protože právě takové svazky vykazují nižší míru stability a větší část se jich rozvede v porovnání s těmi, kde jsou snoubenci stejně staří.
- Překvapivě se podobnost sezdaných a nesezdaných svazků z hlediska zkoumaných socio-demografických charakteristik nijak dramaticky nelišila. Vždy ale platilo, že partneři žijící v nesezdaných soužití si byli o trochu méně podobní než manželé.
- U nesezdaných soužití pak byly častěji zastoupeny v minulosti spíše neobvyklé páry tj. páry s mladším mužem a vzdělanější ženou. Častěji se u kohabitujič objevovala kombinace žena vysokoškolačka a muž se základním vzděláním, opačná kombinace, kdy muž měl vyšší vzdělání o 3 stupně, se pak naopak častěji vyskytovala u manželských párů, ale tyto kombinace jsou stále velmi málo početné. Největší rozdíly v míře vzdělanostní podobnosti páru mezi partnery žijícími v nesezdaném soužití a v manželství se vyskytovaly u žen s vysokoškolským vzděláním a u mužů se základním vzděláním. Lidé v obou těchto skupinách výrazně častěji v manželství žili s partnerem/kou se stejným vzděláním, než ti v nesezdaných soužitích.
- U nesezdaných párů se také častěji vyskytovaly výraznější věkové rozdíly a to jak u těch, kde byl muž mladší, ale i tam kde byl starší. Tato odlišnost se ale týká hlavně kohabitací, ve kterých alespoň jeden z partnerů již měl zkušenost s manželstvím. U nesezdaných soužití, ve kterých oba partneři byli svobodní, se struktura podle velikosti věkového rozdílu mnohem více podobala manželským párům.
- Z hlediska náboženské víry se výrazné rozdíly mezi sezdanými a nesezdanými svazky projevily u lidí, kteří se přihlásili k některé z křesťanských církví. Muži i ženy hlásící se ke křesťanským církvím, kteří žili v nesezdaném soužití, měli výrazně méně často partnera, který se hlásil ke stejné církvi, než tomu bylo u těch žijících v manželství. Vzhledem k tomu, že nesezdaná soužití jsou u lidí hlásících se ke křesťanským církvím méně obvyklá (podíl je zhruba poloviční oproti celkové populaci), dá se předpokládat, že pokud jsou oba partneři věřící, spíše uzavřou sňatek bez předchozího společného soužití.